

13.20
12.60
11.60
10.60
9.40
klgr. 7.40
klgr. 5.60
klgr. —
" 3.40
klgr. 3.—
árából eddig
ny a fennem-
1-től fogva
ber 4.

Szerkesztőség és kiadó hivatal
Sándor utca SIMON-ház Kunz József ur
kereskedésével szemben.

HIRDETÉSENYEK.

„Hirdetési pénzek és a kiadás körüli po...
valamint a lap szerkesztéséről és
minden közlemények ideintéendők.

„Hirdetési pénzek és a kiadás körüli po...
valamint a lap szerkesztéséről és
minden közlemények ideintéendők.

XIV. évfolyam 1887.

Debreczen. Csütörtök, November 10

220. szám.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVU PART KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben hához hordva vagy vidékre postán	
küldve:	
Egész évre	10 ft — kr.
Félévre	5 ft — kr.
Negyedévre	2 ft 50 kr.
Egy óra	1 ft — kr.

Hirdetési díj:

„Ot-hasábszoros egy-azonos bejelentésért 5kr
Bélyegdíj minden hirdetésért 100 30 kr
Nyiltár 4 hasábszorosított 20 kr.
Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
újdonság sora 50 krajczár.

Kálnoky és Giers.

Mindketten barátságos, békés természetűek, tiszta gondolkodást szívós akarral párosítanak. sinák, majdnem csinosak megjelenésükben, erősek, ha nem is merevek lényükben. Heveskedés, vagy éppen erőszakoskodás nem természetik és a meddig csak lehet, kerülnek az ultima ratiát. Ismerik és becsülik egymást és mikor gróf Kálnoky monarchiánk nagy-követe volt Pétervárott, barátilag, sőt bensőleg érintkeztek egymással. Ha valaha két ember egymást megérthette, egymással megegyezhetett, ugy ezek voltak azok. És mégis, — írja a „Pester Correspondenz“ — mind a két jelentékeny államférfi, kik jellemükben oly sok rokonvonással bírnak, kik — egyik úgy, mint a másik, — a békét őszintén óhajtják, diplomáciai tehetségük egész latbavetésével annak fentartásán fáradoznak, arra van kárhóztatva, hogy folyton egymás ellen működjenek annyira, hogy az egyiknek sikere egyuttal mindig a másiknak vereségét jelenti.

Giers vereségével elég sajtáságosan mindenesetre karöltve jár azon ügynek győzelme, melyért tulajdonképp küzd; minél gyakrabban vall kudarcot az orosz politika a diplomáciai küzdelemben, minél erőteljesebben szorítottatik le a via triumphalisról és vettetik vissza a stagnatió, a kényszerávarokozás mocsarába, annál biztosítottabban, tartósabban tűnik fel az európai béke fennállása. Itt is a világtörténelem ugyanazon humora uralkodik, mint annak idején az egységes Oroszország keletkezésénél és felvirágzásánál; minél több csatát veszített, annál közelebb jött kizűzött céljához és midőn Lisánál flottáját s majdnem hadi tengerészeti becsületét elvesztette volt, Custozánál tönkretétetett, hadserege szétszórtatott szétromboltatott, csak ekkor jutott szerencsésen forrón óhajtott céljának utolsó

előtti állomásához, az egységesítés műveinek befejezéséhez ekkor már csak Rómavárosa hiányzott, és még ez is biztosítva volt már részére.

Viktor Emánuelnek sem szerencsésében, sem dicsőségében nem tett kárt, hogy törekvésének céljáiért vívott küzdelemben csatát utána veszített és a forrón óhajtott magaslatra ugyszólván negatív uton kúszott fel, mint kedvezés és hős élő népének szívében, tölgyfa lombal és borostyánnal ékesítetten lebeg alakja minden olasz emlékezetében. A történelem, talán maga Oroszország császárja és népe is, el fogja ismerni Giers fáradozásait a világbéke érdekében, ő maga pedig tiszteletteljes helyet fog elfoglalni korának legjelentékenyebb államférfiai közt, dacára annak, hogy egyes diplomáciai hadjáratai balul végződtek és a siker, a diadal pártnerének lett osztályrésze.

Mindenesetre kellemesebb a kitűzött célra a napos oldalon érné el — miként gróf Kálnoky — mintha ahoz beáryált sötét utvesztőn kell felkúszni, — miként Giers urnak — és teljesen értjük az öngyűny érzetét, mely az orosz külügyminiszterium közlönyének, a „Journal de St. Petersburg“-nak azon gondolatot sugallta, melylyel ez gróf Kálnoky exposéjának taglalásában az osztrák-magyar és az orosz miniszter posztója közti különbséget jelezni akarja: „a bolgár kérdés fölött létező nézeteket összeegyeztetni alig képzelhető, mikor a kiindulási pont oly mélyen különböző, az egyik csak Koburg trónraléptét tartja törvénytelennek, míg a másik magát a választást is, miután a szabvány, mely azt eszközölte, szintén törvénytelen volt.“ Valóban, ily kiindulási pontból, mint azt bizonyítvány nem a miniszter belátása, hanem a császár kényuri akarata oetrojálta az orosz politikára, Giers ur nem evezhetett a modern felvilágosodás és humanitás nap-

jától besűtött uton céljához, csak ugy érthette azt el, ha Oroszország utjáról le-szoittatott, mert Oroszország sikere a diplomáciai hadjárathban a háborút jelentette volna: sem a bolgárok nem túrték volna ellenállás nélkül Oroszország általi erőszakos megrendszabályoztatásokat, sem Ausztria Magyarország nem nézte volna tétlenül, hogy a Balkán-félszigeten befollyása, tekintélye, érdekei mint károsítottak, semmisítettnek meg.

A csár Berlinben.

A csárnak immár hivatalosan bejelentett megérkezése alkalmából a német-birodalmi fővárosba, minék közeledtél a „Pester Correspondenz“ már 8 nappal előbb határozottan jelentette, ugyan ennek írják Berlinből: „Te-hát végre mégis arra szánta el magát a minden oroszok kényura, hogy két kényelmetlenség közül a kisebbiket választja, nejt s lábadozó gyermekeit egy hosszabb tengeri utazás nehézségeinek és az egészségre veszedelmes esélyeinek nem teszi ki, a hazautazást inkább Németországon át veszi, dacára annak, hogy akkor aztán kénytelen lesz öreg nagybátyjának fájdalmasan pillantó szemébe nézni. Sándor csár találkozni fog itt Vilmos császárral, a ki a békét akarja; de nem fog találkozni Bismarckkal, a ki tudja a háborút elhárítani. A császári pátriárcha megjelenése, — valamint a vas kan cellár távolléte, egyik sem fogja eltéveszteni mély hatást gyakorolni III. Sándor kedélyére. Itt és a határig vezető hosszú uton mélyen érző, öntudatos, erős, edzett népet fog látni, a határon túl pedig lovas gyalogsága, és gyalog lovassága fog elője vonulni, számban hatalmasan, értelemben szegényen, elkieseredett, elkedvetlenedett, elnyomott és elszegényedett népesség közt vivé ki evoluitkét. Sándor csár igen értelmes ember és körülbelül ellensége a megdöglő vakmerőnek: a tapasztaltakból fogja tudni vonni a következtetéseket. Szivesen avagy nem őszintén avagy csak a józan ész parancsának engedelmeskedve, bekeszeretett fogja itt a csár állítani és, itteni politikai körök hiszik, hogy ebben a biztossak, Vilmos császár netaláni kísérletével szemben, hogy őt Ausztria Magyarország legújabb „entente“

előkészítésére megnyerje, nem fog barátságtalannak mutatkozni!

Külföld.

Ha igaz az, hogy Sándor csár Giers is Berlinbe kíséri s hogy ez alkalommal is márcz herceg szintén ott lesz, akkor minden politikai jelentőség nélkülűnek a berlini találkozást még sem lehet mondani. A német kan-cellár nem az udvariasságok és ezermóniak embere; ő nem tesz komoly cél nélkül semmit és ha elhagyja vidéki magányát, hogy az orosz vendégeket személyesen beszéljen, ennek meglesz a maga alapos oka. Bismarck herceg résztvéte minden esetre lényegesen megváltoztatná a berlini találkozás jellegét.

Az afrikai olasz birtokokon nevezetes események készülnek. Az expediciós hadtest már együtt van s új fővezére szintén megérkezett. Az akció megkezdése küszöbön áll, mert az angol követítés sikertelen maradt, a mennyiben az angol követség, melyet Viktória királynő a nyugushoz küldött, el sem jutott rendeltetése helyére. A követek a benszűlött szolgazemélyzet árulása folytán, életök folytonos veszélyeztetése mellett voltak kénytelenek visszatérni. Azóta, ugy látszik, másodsor is utnak indultak, de az angol követítés nem fogja többé az olaszok katonai műveit feltartóztatni.

Bukott kereskedő becsülete.

Nem ritka eset a közéletben az, hogy valamely kereskedő önhibáján kívül abba a lesújtó helyzetbe jut, hogy kénytelen fizetésképtelenségét kimondani. Az ilyen kijelentést csak érett megfontolás után teszi mindenki, mert annak egész jövőjére való hordereje ismeretes előtte. A pénzzavarok rendszerint lelki harcokkal járnak és hány meg hány kereskedő vetett önkézzel véget életének, csak hogy a szegényteljes bukás elől meneküljön. A csőd minden kereskedő réme, mert az nem csak jelenét, hanem egész jövőjét teszi tönkre. Ezért van, hogy mindenjellemes kereskedő egyezséget akar hitelezőivel létre hozni. A híroságok kivüli kiegyezés csökkentti a hitelező bizalmát és módot nyújt az adósnak további fennállására, ekként volt hitelezői veszteségeinek kárpótlására. Sok olyan esetet tudnánk felsorolni, hogy az olyan ke-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

FRANCILLON.

(Színmű 3 felvonásban. Irta Dumas Sándor fordította Paulay Ede. A debreczeni színházban először adatik nov. 11-én.)

Soha nagyobb sensációt színmű még nem keltett, mint az, a melyet holnap, pénteken először adnak elő színpadunkon. Egyike az újkori francia színművek legszemélyesebbjeinek, melynek minden mondata, minden szava caak ugy színpokázik s magával ragadja a hallgatóságot.

Anélkül, hogy a darab iránti óriási érdeklődésből valamit levonna ez, egész bátran már ma közölhetjük az érdekes újdonság meséjét, mely következő:

Egy Rosalie Michon nevű félvilági hölgy elbájolta a párisi gavallérokat, mégpedig a fajtájabejellekkel éppen ellentétes magaviselete által. Öltözékben keresetlen egyszerű, modorában tisztességes, háztartásában (anyjával lakott) majdnem szigorú volt és a ki nem ismerte közelebbről, összetévesztette a legszendőbb nagyvilági hajadonnal. E Rosalie Michon mint Stanislas mondja, ezen a színpadon nem jelenik meg, — azon ritka természeti tehetséggel van megáldva, hogy a legmegesontodottabb aglegényeket is képes a házasság számára megpuhítani. A széptevő, ki e komoly illedelmes, családais légkörből hazamegy, érzi élete ürességét és csak egy gondolat foglalkoztatja: megnősülni!

Igy járt Lucien de Riverolles is, ki mint Rosalie kedvesse megkívánta a házasságot gyönyöröit, két háttorszor látva Francine de Boistenant beleszeretett és feleségül vette.

Francine, kit gyermekkori barátnői Francillonnak neveztek el, egy operai előadáson látta jövendőbeli férjét, éppen Rosalie ársaságában; elhittették vele, hogy az Mil-

lesoudi herceg és neje, ő pedig gondolta magában: „Mindegy, de azért én is beérem egy ilyen férjjel!“

Később, összekelve, nemesak beírte vele, hanem örült szenvedélyvel szerette és fél tette, különösen azon nőtől, kit nejeének vélt, s kiről később megtudta, hogy a szeretője.

Féltékenységének volt alapja. Lucien neje iránt meglehetősen hidegen viselkedett, gyöngédségét unta, féltékenysége bosszantotta. Egy este, mikor a férj az ideges Francine kérései, künörgései és fenyegetései dacára sem maradt odahaza, azt adva okul, hogy barátait a körben keresi föl, neje azon fenyegetéssel boesátja el, hogy ha megtudja, hogy kedvese van, egy óra múlva neki is lesz kedvese: Fogat fogt!

Lucien távozván, Francine gyorsan köpenyt, kalapot, karmantyut vesz és gyalog utána megy. A legközelebbi bérkoesi-állomáson kocsiba ül, a kör elé hajtat, megvárja, míg férje kijön s hallva, hogy ez az operabálba megy, előbb egy jelmezkölcsönző intézetben feketé dominóba buvik és Lucien után az operába siet. A fényes teremben csakhamar fölfedezi férjét Rosalie Michonnal ugyanazon páholyban, melyben először látta őket, nem veszi el egy mozdulatokat se, s mikor azok a „Maison Dor“-ba rohogtak, eszébe jutott neki fenyegetése s vad kétségbeesésében a legelső arra menő csinos fiatal embert oly föltűnő érdeklődéssel kísérté szeméivel, hogy az oda jött és karját ajánlotta neki. Ok is a „Maison Dor“-ba mentek és a férj s Rosalie szomszéd-ságában levő kabinetet foglalták el. Ugyanazt ették, mint ezek s végül Francine egyenlített ki a számlát.

Igy adta elő maga Francine, a második felvonásban férje szemébe; bukását a legrikóbb színekkel cizomázta a föl s egyedüli enyhítésül azt jegyezte meg, hogy aláretát pillanatra nem vette le s hogy kiletét senki sem sejtí. Lucien, ököre szorított kézzel s e fel-

kiáltással: „szerencsétlen!“ rohan feléje, de Francine állva marad előtte és fájdalmas hangon kiáltja:

— De öljön meg hát! hiszen látja, hogy csakis ezt kívánom!

Lucien visszanyeri hidegvérét és szobájába küldi nejt. Aztán behatja a szobalányt, Elisát, majd Célestint, az inast valatlja őket és a hü inas elmondja, hogy agódvá urnőjéért, Elisa által értesítve, titkon követte őt és látta bérkoesia szállni, a kör előtt várni, a jelmezkölcsönzőhöz s végül az operabálba hajtani. Itt elvesztette a nyomot és azon meggyőződésben, hogy urnője féltékenységből leskelődik férje után s nem is sejtve ballépését, elment haza.

A férj dühögését fokozza az a körül mény, hogy éppen azon pontnál kénytelen elboesájtani a vezető szalát, a hol Francine bűnössége kezdődik. Hivatja atyját, Riverolles marquist, barátait: Henri de Simeux-t Stanislas de Granredon-t és neje barátját, az okos, higgadt Smithnt.

Leplezetlenül elmondván ezek előtt a történeteket, véleményüket kéri, ezek pedig a legnagyobb határozottsággal állítják, hogy Francine ártatlan... csak az a baj, hogy ezen ártatlanságot nehéz kimutatni Francine makacs önvádja ellenében és nem ismerve az éji kaland hösét!

A házask elhatározzák, hogy elválnak és mindenképp utazni akarnak: Francine Nizzába, Lucien Rómába.

Mielőtt Francine elutaznék, magáról egy szót sem szólva, sógorinőt, a bájos kis Annette-t, ki titokban a derék Henri de Simeux-be szerelmes, az öreg Riverolles figyelmébe ajánlja.

Smithné még egyszer vallatja veszi Francinet, az ő jószág, okos szavaival akarva kivenni belőle ártatlansága titkát, de Francine megmaradt a mellett, hogy vétkezett az éjjel. Ekkor belép Pinguet Lucien

ügyvédjének segéde, hogy az elválasztó elömmunkalokat megbeszéljék. Francine fölismeri benne a mult éji ismeretlent, kinek természetesen sejtelve sines arról, ki áll előtte. Mikor Lucien belép, neje halkán odasug neki: „Ez az a férj, a kit ismerni szeretne! Kérdezze ki őt!“

Stanislas ügyesen kikérdezi az ügyvédsegédet. Elhitheti vele, hogy az éjjel találkoztak, mikor egy alarozos nőt vezetett karján, s hogy Lucienel fogadott: nagyvilági, vagy félvilági nő e az? Pinguet elmondja kalandját, ugy a hogy azt Francinetől tudjuk, a vacsora végéig, a mikor — mint mondá — az ismeretlen hölgy, kit ő a legistességesebb nőnek tartott. — szavát vette, hogy nem árulja el kalandjuk végét.

Képzeltető társaság izgatottsága. — Therese még egy utolsó kísérletet kockáztat, a szomszéd szobába küldi a férfiakat és mikor Francine belép, sirva fakad és elpanaszolja csalódását: „Minden állításaid dacára meg voltam győződve ártatlanságodról és ime ez a nyomorult kétségbevonhatlanul elbeszélte, hogy kedvesse lettél.“

— Hazudott! — kiáltja Francine akaratlan sikkoljál, mire a férfiak berohannak és Lucien, Francine kezét akarja megfogni.

— Igen, . . . igen . . . később . . . most még nem! — feleli neje.

Dumas a modern francia színpadi technika raffinementjának netovábbját nyújtja új darabjában. Nincs jelenés, mely ne lenne érdekesítő, nincs egyetlen fölösleges szó, és a kellő fokozás is megvan oly mértékben, hogy Francine idegessége végül átmegey a közönségre is. A mellett Dumas eszközei oly egyszerűk. Az egész darab ugyszólván huszonnégy óra alatt történik, ugyanazon szalonban, melyben a kis számu főszereplővel ritka mozgalmat s élénkséget képes előidézni.

reskedő ki egyszer szorult helyzetben tartozása egy részét lealkudta, azt, mikor viszonyai megjavultak, hitelezőinek önként visszatéríté, pedig erre — miután az engedmény-level esetleges visszafizetésről soha sem szólt — kötelezve nem volt.

A nagy közönség ez előtt a megvetés bizonyos nemével tekintett a kereskedők foglalkozására és felfogására csak akkor tisztult meg, mikor a nemzetgazdaságtan világosan bebizonyította, hogy a kereskedő működése nélkül az egész gazdaság és így az egész társadalom sem állhatna fenn. És ha már a világ ezen ferde felfogásból kiábrándulva nem kíséri mai napság megjegyzéseivel a kereskedők foglalkozását, akkor annál nagyobb vehemenciával üldözi, legtöbbször igazságtalanul azokat, kik inkább számat és mártír nevet érdemelnek. A nem kereskedők, minden fizetésképtelenségi és csőd esetén csak azt mondják, hogy ime ismét egy kereskedő csalta meg hiszékeny üzletbarátait. Nem tagadható, hogy mint mindenütt, úgy a kereskedők közt is vannak emberek, kiknek bizony nem nagy lelkiismereti fordulat okoz, ha másokat rászédhetnek. Nem is ezek, hanem a becsület utjáról le nem tért és a tönk szelére jutott kereskedőt akarjuk az ilyen támadások ellen megvédeni.

Elég feltűnő, hogy első sorban maguk a nagykereskedők azok, kik ezen tévhitet elterjesztik, megfélemlítve arról, hogy a végzet őket is egykor hasonló bajba sodorhatja és a különbség kettőjük közt csak az, hogy míg a kiskereskedő szakkal és ezekkel addig a nagykereskedő százszékrekel károsítja a hitelezőit bukása esetén. Ha a nagykereskedők ezt a ferde felfogást vallják, azon megkülönböztetni nem is lehet, mert ők a törvényre támaszkodnak, mely nagyobbra elrendeli, hogy minden csőd esetet bünyenítő vizsgálat alá vessek és így törvényünk maga ad támpontot arra miszerint, higgyék, hogy minden csőd csalással és egyéb gaszágokkal szoros összefüggésben van.

Bár hitelviszonyaik egyre javulnak, mégis kívánatos, hogy egy olyan intézet létesüljön, mely ha már a pénzzavaroknak teljesen elejét venni nem is tudná, feladatává tenné a hitelezők veszteségeit csökkenteni és az adós becsületét megmenteni.

Négy év óta működik fővárosunkban a bécsi Creditoren-Verein mintájára alakult „Hitelezők védegyelete”, mely azonban vajmi csekély eredményt tud felmutatni. Egyes-egyedül jó hatása csak abban nyilatkozik, hogy tagjai csődnél a választmányba választatja, és ekkor befolyást gyakorol a tömeg értékesítésére és ellenőrizi a költségeket, máltal a tömeg jelentékeny része megmenekül attól, hogy a tömeggondnokok prédájává legyen. Látni való tehát, hogy működése itt is egy oldalra, mert az kizárólag a hitelezők javára esik, míg az adós könnyűtel szemekkel gyakran csak azt nézheti, miként osztozkodnak mások véres verejtékkel szerzett birtokán. Azt, hogy az egyet első sorban tagjai érdekeit védelmezi, még csak rosz néven sem lehet venni, de igenis kárhözhatni kell azon eljárását, a melyet az adós irányában követ. Minél nagyobb kvóta! Az itt a jelszó. És az adós gyakran oly egyezségi levelet ír alá, mely nem egyszer azt eredményezi, hogy a részleteket sem tarthatja be és így újra fi-

Két házasság.

— Eredeti regény egy kötetben —

Irta: R. P. O.

(Folytatás.) 25

Nyilván való dolog, hogy a világ rá-gódní fog az ecatanas botrányon, de hiszen sok mindefféle sensatio eset adja elő magát, egyik követi a másikat, s a mint az újabb felbukant: feledésbe merül a másik, akár csak a Lethe árja seperete volna el.

Bizott magában, hogy bátyját, Ervin grófot és vele az egész világot ki fogja engesztelni, hiszen jól ért ő a képmutatáshoz, és skeptikus, furfangos észjárása megleti a biztos módot és az eszközt, melylyel a gnyegségekben gazdag gyarló emberi teremtményeken diadalmaskodhatik. Gyalázatos meszterkedései még magának Chameleonnak is díszére váltak volna.

De hiába, a mai világban nem szabad elesüggenni: dőre, esztelen, a ki bizonyos becselenségek és egyéb kellemetlenségek felett elveszté higgadságát: bátran, merészen, emelt fővel kell a sors játékával szembe szállani: Oh! az élelmes, a praktikus ember nem hagy magán oly könnyen kifogni. Ilyen nézetek szilárdultak meg ő benne.

Nem igyekezett ő egyáltalában erkölcsi meintségek után, melyek némiképp enyhébben tüntették fel förtelmes eljárását, az ő hírét és hibát egy sem purifikálja semmi, hiába való volna, azokat éleselmű észrevételekkel vagy szép szavú fölvilágosításokkal védelmezni. Sőt vannak, a kik az ő vétkeit épen szoretetreméltó tévedéseknek vallják, s ezen bünök az érdekesség varázsával árasztják el őt, sőt még kívánatosá teszik.

Nagybátyja sem olyan puritán gondolkos ember, a ki valamely rendkívüli idealizmussal volna elteleve az erkölcsi és ére-nyek diosfénye iránt, az is a chic embere, s szintén szenvedélyvel esüngött fiatalágában a tiltott szerelmi kalandokon és az élet zajos, máncritó, kéjesen izgató kedvteléseim.

Ilyformán gondolkozott az az ember, kit semmi sem képes megrendíteni, s a ki tul-teszi magát mindenben.

zetésképtelenné lesz. De más is mutatja, hogy ezen egyletek önző ezélokra szolgálnak, mert bár közös a feladatuk, mégsem állnak egymással semmiféle összeköttetésben.

Eme a kereskedelmi téren felburjánzó bajokat orvosolni ezélja az „országos kereskedelmi védegyeletnek”, mely még mindig az alakulás stádiumában van, de reméljük, hogy a közeledő tél folyamában végre testet ölt a szép és lumánus eszme.

Napi hírek.

— Vonatösszeütközés a helyivasuton. Vonatösszeütközés híre terjedt el tegnap este a városban, mely a közúti vasutnak a két szőlőskert közötti szakaszán történt. Mint minden balesetnél lenni szokott, ezt is sokféle alakban adták szájról szájra az emberek s nagyon természetes dolog, hogy jóval borzalmasabb színekkel festik azt, mint a hogy valójában megeseett. — Tulajdonképen pedig nem történt egyéb baj, minthogy egy személy és egy anyagvonat a K. Tóth Antal féle nyaraló és a régi gazdasági intézet közti út szakaszán, hol kissé megfőrik a vonal, egymásba botlott, az ütközők elhajlottak s egy utas orrán és kezén kisebb mérvű sérüléseket szenvedett. A baleset akként történt, hogy d. u. négy óra után az „István” malomba menő tehervonat mozdonyvezetője a malomtól kivitte amozdonyt a Nagyerdőre, hogy behozza onnan az ott lévő két anyagkocsit, bizván abban, hogy még a személyvonat megérkezése előtt befogja érni a Péterfia utca végén lévő kitérőt. De bizony rosszul számított s a pár percznyi késedelem vonatösszeütközést okozott, még világos nappal délután fél 5 órakor. — A közúti vasut említett szakaszának keleti oldalán sűrű fenyű ültetvény kerül el s épen itt meglehetősen nagy elhajlása van a vonalnak, úgy hogy a szembe jövő vonatot egyáltalában nem lehet jó eleve meglátni. Az anyagvonat ezen kívül még lefelé jött azon a lejtőn, melyet itt a talaj képez s ez a körülmény, valamint a sineket síkossá tévő lehulló nedves falevelek, lehetetlenné tették, hogy a mozdony egyiszerre megállítható legyen, pedig a gépész, mihelyt észrevett a szembejövő személyvonatot, azonnal elleugózt adott. Ugyanígy tett a személyvonat mozdonyvezetője is, s ennek sikerült is némileg hátrahatolni a kocsikat; de azért a tehervonat neki ment. — Mint már említettük a nagyobb szerencsétlenség nélkül mult el az összeütközés. Sem mozdonyok, sem kocsik nem siklottak ki, ember életben kár nem történt. Csupán a két mozdony külső részén esett némi kár s az ütközők elhajlottak; ma már ezeket is kijavították s a forgalom még tegnap sem akadt meg. — Szerencse, hogy a személyvonaton utasok na-

gyobb számmal nem voltak. — A kocsiban gr. Vay Dezső és egy gyermek állottak a kaluzson kívül. A két utóbbi, kellő időben észrevéven a szembe robobó tehervonatot, azonnal kiugrott a kocsiból, — nem így gr. Vay Dezső, ki a kocsit utolsó szakaszában állott. Ő csak akkor tudta meg, hogy baj van, midőn az erős rázkódás folytán neki bukott a kocsit oldalának s orrát vérzeni, kezét pedig fájni érezte. Szerencse a szerencsétlenségben, hogy sulyosabb sérülést nem kapott s még akkor este megjelenhetett a kaszinóban, hol természetesen temérdek kérdezősködéssel ostromolták a kaszinóbeli urak. — az összeütközött orru fiatal grófot. A helyi vasut igazgatójának elbeszélése szerint a balesetet a mozdonyvezető tulbuzgalma idézte elő, ki azonban az ebből eredő vi-gyázatlansáért az igazgatóság ülésen példás büntetést fog kapni. Akármilyen volt azonban az összeütközés oka, sajnálunk kell azt s jövőre a közönség megnyugtatósa érdekében tökéletes elővigyázatot kívánunk.

— A debreczeni felolvasókör tegnap tartotta meg az idényben első felolvasó estélyét a városláza nagytermében, melyet a tekintetes tanács előzetes engedélyével a kaszinóba költözött el. A terem egészen megtelt válogatott közönséggel, melynek legnagyobb részét hölgyek és tanulók képezték. A felolvasások sorát Szűcs István ur, a debreczeni írók Nestora, a m. tud. Akadémia tagja nyitotta meg, — kinek ez alkalomra írott munkáját Dr. Popper Alajos orvos ur olvasta fel. A felolvasót éljenzéssel és tapsal fogadta a közönség, a mint az asztalhoz lépett. Előki megnyitó nem volt; a megnyitó beszédet a Szűcs István urmúve közpezte, — mely jelezte a felolvasókör működésének irányát és hivatását Debreczen város társadalmi életében. — Ezután egy elbeszélésre tért át, melyben egy Szalkai Gerzson nevű szegény, korán árván maradt embernek tevékeny, — szerencsés, s áldásos élete történetét írja le tanulságos módon. Az élénk tetszéssel fogadott elbeszélés kizárta, mely lapunknak volt száma, bizonynyal tévedésből eltévesztve rendeltetési helyét, nem jutott el hozzánk s így azt sajnáljuk nem közölhetjük. — A második felolvasó Zilahy Gyula ur volt, ki Kovács B. Gyula urnak „Honny soit qui mal y pense” című esimes kis rajzát olvasta fel az ősmert kedvességével, melynek hatása meg is látszott a sok balfisch leányának mindig mosolygó arcán. A rajzot lapunk más helyén közöljük.

— Vasuti szerencsétlenség történt Szoboszlón is tegnap reggel, mely azonban szomorubb kimenetelű volt, mint a debreczeni vonatösszeütközés a helyi vasuton. Ugyanis a szoboszlói indóházánál a tehervonat összeállításánál egy munkás ösmeretlen módon két kocsit közé került s a szerencsétlenséget csak akkor vették észre, midőn a több tagu esaládapa teste darabokra volt szakgatva. Bövebb részletekről tudósítást nem kaptunk.

szenvednek, s nem egyhamar rázza fel őket a kétségbeesésből valami.

Dárdány fagyos kimerítéssel s egyszerű mogorra fejbőlletéssel fogadta öcsese szívélyes üdvözlését. Ő, a minden ízben illeemes, udvarias gavallér, Arisztid grófnak legutóbbi lelkiismeretlen botrányáért nem tudott oly hamar megbocsátani, mint a high-life könnyű véri, divatos ifjúsága. — Öszintén neheztelt arra az emberre, ki ősi nemes család sarja léteére oly arcátlanul vétett a „noblesse oblige” ellen.

Igaz, hogy Dárdány teljes életében a léha örömök embere volt, de a nagyvilági élet condexé és zárkózott formáságai ellen a nyilvánosság előtt hajszálya sem vétkezett.

Üzletszerűen beszélt ez a két egyén, míg közeli vérokonnok voltak, egymással. A megörmölydett agg, a ki közel járt már a nyugalmas sírhoz, szigorúan felelőségre vont a ifjabbat, a ki azonban bizonyos nyogle hivalkodással késznek nyilatkozott a köztük megkötött szerződés minden pontjának hü teljesítésére.

Az egyik kilátásba helyezett ara, egy fiatal kacér özvegy. Egy pár évet élt idős férjével, a ki halála után terjedelmes birtokát reá hagyta. Házasság életük felegtelen volt, mindazonáltal társaságukban rendszeresen egy erőteljes ifju ember szerepelt jóbarátjukként, a kinek az öreg férj roppantul kedvezett. — Nyilvános botrány sohasem merült fel; mert az okos öreg tudta, miáltal biztosíthatja a házi békét.

A második számú ara: 20 éves, piros, életteljes hajadon, dús gazdag parvenu egyetlen leánya. Atyja a sertséhibizalásból jutott a nagy vagyonhoz, most töképezen magánzó s minden áron a magasba kívánczik; a leány a ki külföldi elsőrangú nevelő intézetekben neveltetett, szintén nagyratörékvő eszméktől van elteleve. Koronás ömer előtte a boldogság netovábbja. Az öreg arisztokrata ajkán a guay bágyadt mosolya vonult végig, midőn kijelenté, hogy öcsese a második számú arát vegye feleségül.

A gazdag parvenu, a ki éppen olyan

— Kalotaszegi varrottas Debreczenben. Az erdélyi házi ipar e bámulatos szép productiójának ország-világ szerte divatot és kelendőseget szerzett Gyarmati Zsigáné urnő, e kitűnő író. Városunkban annak terjesztésére hazafias buzgalommal K. Ajtai Albertné urnő vállalkozott. Együtt kettlen arra a pompás gondolatra jöttek, hogy felolvasást tartanak róla. Gyarmathiné megírja a törtézet, melyet Ajtainé a felolvasó körben felolvas s akkor kalotaszegi varrottással díszített toilletet fog magára ölteni. A két remek ruha már a Zádor L. kirakatában látható; az egyik a kékel díszített Ajtainé urnőé, a piros díszítésű Ilona leánya tulajdona. Óhajjuk, hogy hölgyeink megkedveljék a remek díszítést s hogy nemsokára számos kalotaszegi varrottásra történjék Debreczenből megrendelés.

— Találtaott a N. Czegléd utcán 4 db kis kules, összefüve. Tulajdonosa átveheti a III k rendőr kapitányságnál.

— A német trónörökös állapota. San Remóból kelt táviratok szerint Mackenzie tanár megvizsgálván a trónörökös hangszalagait, constatálta, hogy a gégefőben újabb fekély és daganat támadt. Hír szerint dr. Schmeidt Móricz frankfurti orvost is San-Remóba hívták a beteghez. A meghívott Krause orvos, berlini egyetemi magántanár, jelenleg 36 éves, s nem régebben több nevezetes műtét által tettenévet ismeretessé. Bismarck Herbert gróf tegnapelőtti friedrichsruhei útját a trónörökös segítségével hozzák összeköttetésbe. Vilmos hercege tegnapelőtti este 11 órakor indult el Krause tanár és ennek két assistense kíséretében San-Remóba. A herceg csak tegnapelőtti délután szánta rá magát a san-reói utra. A berlini lapok lenyomatják a „Reichsanzeiger” jelentését, de semmiféle megjegyzést sem fűznek hozzá. Mackenzie tanár tudósítása Berlinben nagy szenatiót keltett. A „Berliner Tagblatt” jelentése szerint Mackenzie, a mint San-Remóba érkezett, azonnal megvizsgálta a trónörökös torkát s a hangszalagok alatt akadt az új fekély nyomára, a mely ugy látszik igen veszélyes természetű. A fekélyes daganat oly mélyen tekszik, s oly bajosan közelíthető meg, hogy operálása bajosan képzelhető a szájon keresztül. Az új daganat igen gyorsan fejlődött ki. Ettől eltekintve a trónörökös jól érzi magát, kedélye világ, reménye nem esüggött, bár beszélni alig képes. Az időjárás San Remóban esős, a légmérsék azonban enyhe. Viktória angol királynőt a betegség újabb fordulata nagyon meglepte s táviratilag fordult Mackenziehez a hír mibenléte felől kérdezősködvén. A berlini orvosi körökben nem hiszik, hogy a trónörököst újra operálni fogják: azt gondolják, hogy az orvosi tanácskozásnak nincs más célja, mint az új képződmény megvizsgálása és a további gyógy mód megállapítása.

— A pápai jubileum programja. A „Moniteur de Rome”, Róma legelső klerikális lapja, közzéteszi a pápai judileumi ünnepek hivatalosan megállapított programját. E szerint a pápa december 31-én fogja fogadni a megalakítandó jubileumi bizottság kebeléből kiküldött nemzetközi bizottságot, január 1-én mondja jubileumi miséjét; 2-én a San-Lorenzo egyházban az irodalmi világ notabilitásai felolvassák a jubileum alkalmából írt költe-

Irta: KOVA

Ott, a sűrű fenyő patak tova cívány, beteges asszon volt a melle, gyöngy hezére esett. Nagy a mit a szállólól itt ült egész nap benne, hogy a balzsam gyógyítja.

Mellette egy szép Erna, ki a nap sal tölté. — Ha a könyveket vett elő; rövid pihenőre, a m beszélték. Mennyi bé el onnan! Mit csinált atyus gondozása melle Nem sokra becsülő, ugy szokta mondani egy tö petrezselye adnak-e minden nap az öreg Néző, mikor

Nagy egyforma Lassan morzsolódott Nem volt a szép leány Gyakran csak kettes Mások felhasználták a dulásokra; de Erna gára édes anyját; mondá neki, hogy es lessz ő szívesen egy ha leánya szórakozni

Tizenhöz év csenek összhangban; tal lélek gyors repti kor hova nem szárny

Egy délután ép m é b ő l olvasott fől anyjára pillantv padva karszékében rohant oda, s dörzsö kezeket. — El volt

A felső uton e törzön; ki meghallott ott termett. — A m vette — rohant a pa újra visszatért. Kalá vizet, melylyel az el kait locsolni kezdte.

A beteg asszon tért; fölnyitá bágya tekintete az ifjura es szóltanul, kezében a Legelőbb Erna ismeretlen felnyujta tével mondá:

— Köszönöm, megfogta a kalapot, Róbert bemutavozott. —

„A század, melyben a szellem ébredsz, a tudomány virágzik s nagyra nő: ebben élni valóságos élvezet. Pedig még nagy a sötétség.”

(Folyt. köv.)

ményeiket; 3 á n 4-én és az idegen nemzete 6-án pedig a bitoros lenlétében megnyitja 5-én, három királyok a rákövetkező vasár avatások lesznek.

— A legújabb h szerint az álhaj valósá A berlini nők ugyan díszit kedveltek meg, met trónörökösne udv Ez a hajdiz egészen dig két, háromszore hossza 50—65 cm. E és lehetőleg könnyen minden gondolható fo nek. A homloktól a fűrtöcsésk húzódnak. ináldókat a német n díszekkel, a mi hölgy fogják tartani a Stef szetes hajdizét, mely munk lelni a melyhe egy kissé ügyes kéz

— „Oh azok a t saison történet: Két bensőleg — gyűlölik ben élnek, az idei sa szantása végett arra jour fixeiket ugyaneg Hogy a vendégeket a legnagyobb erőlköd egyre gazdagabb lett keztek egymást felül ben nyájasságban degek száma a két, egyenlő maradt. Ezel azonban az egyik akart nyerni. Habá napokra az egész ide kat küldött szét, mel nyomva: „Uruk, kik é va, hogy szellemesek t nak vagy tánczóljana visszavonulhatnak a csábító szerszám szalonja azóta sokkal nőjé. Mit fog vajjon kieszelni?

CSAL

Honny soit qu

Irta: KOVA

Ott, a sűrű fenyő patak tova cívány, beteges asszon volt a melle, gyöngy hezére esett. Nagy a mit a szállólól itt ült egész nap benne, hogy a balzsam gyógyítja.

Mellette egy szép Erna, ki a nap sal tölté. — Ha a könyveket vett elő; rövid pihenőre, a m beszélték. Mennyi bé el onnan! Mit csinált atyus gondozása melle Nem sokra becsülő, ugy szokta mondani egy tö petrezselye adnak-e minden nap az öreg Néző, mikor

Nagy egyforma Lassan morzsolódott Nem volt a szép leány Gyakran csak kettes Mások felhasználták a dulásokra; de Erna gára édes anyját; mondá neki, hogy es lessz ő szívesen egy ha leánya szórakozni

Tizenhöz év csenek összhangban; tal lélek gyors repti kor hova nem szárny

Egy délután ép m é b ő l olvasott fől anyjára pillantv padva karszékében rohant oda, s dörzsö kezeket. — El volt

A felső uton e törzön; ki meghallott ott termett. — A m vette — rohant a pa újra visszatért. Kalá vizet, melylyel az el kait locsolni kezdte.

A beteg asszon tért; fölnyitá bágya tekintete az ifjura es szóltanul, kezében a Legelőbb Erna ismeretlen felnyujta tével mondá:

— Köszönöm, megfogta a kalapot, Róbert bemutavozott. —

„A század, melyben a szellem ébredsz, a tudomány virágzik s nagyra nő: ebben élni valóságos élvezet. Pedig még nagy a sötétség.”

(Folyt. köv.)

